

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi vaikeavammaisille yrittäjille myönnettävistä veronhuojennuksista annetun lain 3 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi vaikeavammaisille yrittäjille myönnettävistä veronhuojennuksista annettua lakia siten, että lain voimassaoloaikaa jatkettaisiin vuodella. Sellaiset vaikeavammaiset yrittäjät, joiden toiminta olisi ollut vuoden 1994 kesäkuussa

voimaan tulleen arvonlisäverolain mukaan verotonta, vapautettaisiin siten arvonlisäverovelvollisuudesta siirtymäkauden järjestelynä myös vuonna 2001.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 2001 alusta.

PERUSTELUT

1. Nykytila

Vuoden 1994 kesäkuussa voimaan tulleen arvonlisäverolain (1501/1993) mukaan vaikeavammaisten yrittäjien toiminta oli tietyin edellytyksin vapautettu verosta. Verovapaus koski sellaisia vaikeavammaisia yrittäjiä, joiden työ- ja toimintakyky on alentunut vähintään 70 prosenttia.

Suomen liittyminen Euroopan unionin jäseneksi vuoden 1995 alussa edellytti arvonlisäverolain muuttamista vastaamaan Euroopan yhteisön arvonlisäverolainsäädäntöä. Yhteisön arvonlisäverotusta koskevat säännökset sisältyvät jäsenvaltioiden liikevaihtoverolainsäädännön yhdenmukaistamisesta — yhteinen arvonlisäverojärjestelmä: yhdenmukainen määräytymisperuste annettuun neuvoston kuudenteen direktiiviin 77/388/ETY, jäljempänä *kuudes arvonlisäverodirektiivi*.

Kuudennen arvonlisäverodirektiivin mukaan vaikeavammaisten yrittäjien toiminta on yleisten säännösten mukaisesti verollista. Direktiivin 28 artiklan 3 kohdan b alakohdan ja F liitteen 7 kohdan perusteella jäsenvaltioilla on kuitenkin oikeus siirtymä kautena jatkaa sokeiden harjoittaman toiminnan verovapautta, jollei vapautus johda olennaiseen kilpailun vääristymiseen. Suomen liittymisestä Euroopan unioniin tehdyssä sopimuksessa, jäljempänä *liittymissopimus*, Suomelle on myönnetty vastaava sokeiden harjoittamaa

toimintaa koskeva oikeus. Yhteisön oikeuden mukaan Suomella ei siten ole oikeutta vapauttaa verosta muiden vammaisten yrittäjien harjoittamaa toimintaa.

Arvonlisäverolakia muutettiin arvonlisäverodirektiivin ja liittymissopimuksen määräyksiä vastaavaksi vuoden 1995 alusta säättämällä tietyin edellytyksin verottomaksi vain sokeiden henkilöiden harjoittama liike-toiminta (1486/1994). Muiden vaikeavammaisten yrittäjien harjoittama toiminta muuttui yleisten sääntöjen mukaan verolliseksi.

Vaikeavammaisten henkilöiden yritystoiminnan jatkuvuuden varmistamiseksi säädettiin vuonna 1995 laki vaikeavammaisille yrittäjille myönnettävistä veronhuojennuksista (1393/1995). Lain nojalla vapautettiin verosta kaikki sellaiset vaikeavammaiset yrittäjät, joiden toiminta olisi ollut vuoden 1994 kesäkuussa voimaan tulleen arvonlisäverolain mukaan verotonta. Lakia sovellettiin aluksi vuosina 1995 ja 1996. Lain voimassaoloa on tämän jälkeen jatkettu neljä kertaa vuosiksi 1997—2000.

Lain tarkoituksena oli paitsi mahdollistaa vaikeavammaisten yrittäjien sopeutuminen verovelvollisuuteen myös antaa viranomaisille aikaa selvittää, miltä osin arvonlisäverovelvollisuudesta aiheutuva kustannuslisä edellyttää vaikeavammaisten yrittäjyyttä tukevia toimenpiteitä.

2. Ehdotettu muutos

Sosiaali- ja terveysministeriö asetti maaliskuussa 1996 työryhmän, jonka tehtävänä oli muun muassa selvittää vaihtoehtoisia tapoja turvata vaikeavammaisten henkilöiden yritysten toimintaedellytykset tukijärjestelmien kautta. Työryhmän laatima selvitys valmistui helmikuussa 1997 (Vammaistyöryhmä '96:n muistio 1997:6).

Vaikeavammaisten yrittäjien arvonlisäveronhuojennuksen yhteisön lainsäädännön edellyttämän poistamisen toteuttamiseksi työryhmä ehdotti vammaisten yrittäjyyden edistämishankkeen käynnistämistä. Hanke tulisi saattaa päätökseen vuoden 1997 lokaan loppuun mennessä kauppa- ja teollisuusministeriön johtamassa työryhmässä. Selvityksen tarkoituksena olisi yhteistyössä kauppa- ja teollisuus-, työ-, sosiaali- ja terveys- sekä valtiovarainministeriön, Kansaneläkelaitoksen ja järjestöjen kanssa selvittää, miten vammaiset henkilöt otetaan huomioon kauppa- ja teollisuusministeriön ja työvoimahallinnon eri yritystukimuodoissa sekä Kansaneläkelaitoksen eri tukimuodoissa ja miten vammaisten henkilöiden yrittäjyyttä voitaisiin parhaiten tukea.

Paavo Lipposen II hallituksen ohjelmassa todetaan, että vammaispolitiikan voimavaroja kohdennetaan Vammaistyöryhmä '96:n ehdotusten suuntaisesti siten, että verotuksen kautta kanavoitua tukea muutetaan suoraksi tueksi ja palveluksi. Vammaistyöryhmä '96:n ehdotusten toteuttamiseksi kauppa- ja teollisuusministeriö on käynnistänyt osana hallitusohjelmassa myös mainittua yrittäjyyshanketta selvitystyön vammaisten henkilöiden yrittäjyyden edistämisestä. Selvitystyön ensimmäisessä vaiheessa selvitetään, miten arvonlisäveronhuojennuksen poistaminen tulisi huomioida vammaisille yrittäjille tarjolla olevien yritystukimuotojen ja muiden tukijärjestelmien sekä neuvontapalveluiden kehittämisessä. Selvitystyön ensimmäisen vaiheen

on tarkoitus valmistua vuoden 2000 loppuun mennessä.

Koska vaikeavammaisten henkilöiden harjoittaman yritystoiminnan edellytysten turvaamisesta ei ole vielä tehty pysyviä ratkaisuja eivätkä toimenpiteet ole täytäntöönpantavissa vuoden 2001 alussa, ehdotetaan, että vaikeavammaisille yrittäjille myönnettävistä veronhuojennuksista annettua lakia sovellettaisiin siirtymäkauden järjestelynä myös vuonna 2001. Lain 3 §:n 2 momenttia muutettaisiin vastaavasti.

3. Esityksen vaikutukset

Suomessa on noin 1 000 vaikeavammaista yrittäjää, joiden toiminta olisi ilman määräraikaista veronhuojennusta muuttunut vuoden 1995 alusta arvonlisäverolliseksi. Vaikeavammaisten yrittäjien liiketoiminnan vapauttaminen verosta vuonna 2001 pienentää arvonlisäveron tuottoa vähäisessä määrin.

4. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu virkatyönä valtiovarainministeriössä. Esitys liittyy sosiaali- ja terveysministeriössä toteutettuun vammaisiin henkilöihin kohdistuvien vero-, tulonsiirto- ja maksupoliittisten toimenpiteiden sekä palveluiden kokonaisuutta koskevaan selvitykseen.

Esityksestä on kuultu sosiaali- ja terveysministeriötä ja kauppa- ja teollisuusministeriötä.

5. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2001.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Lakiehdotukset

Laki

vaikeavammaisille yrittäjille myönnettävistä veronhuojennuksista annetun lain 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan vaikeavammaisille yrittäjille myönnettävistä veronhuojennuksista 8 päivänä joulukuuta 1995 annetun lain (1393/1995) 3 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1112/1999, seuraavasti:

3 §

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 2000.

Tätä lakia sovelletaan, kun tavara on toimitettu tai palvelu on suoritettu taikka tavara tai palvelu on otettu omaan käyttöön vuosina 1995—2001.

Helsingissä 17 päivänä lokakuuta 2000

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Ministeri Suvi-Anne Siimes

*Liite
Rinnakkaistekstit*

Laki

vaikeavammaisille yrittäjille myönnettävistä veronhuojennuksista annetun lain 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan vaikeavammaisille yrittäjille myönnettävistä veronhuojennuksista 8 päivänä joulukuuta 1995 annetun lain (1393/1995) 3 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1112/1999, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

3 §

Tätä lakia sovelletaan, kun tavara on toimitettu tai palvelu on suoritettu taikka tavara tai palvelu on otettu omaan käyttöön vuosina 1995—2000.

Tätä lakia sovelletaan, kun tavara on toimitettu tai palvelu on suoritettu taikka tavara tai palvelu on otettu omaan käyttöön vuosina 1995—2001.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 200 .
